

De tamme-kastanjegalwesp

De nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit (nVWA) heeft in juli 2010 een aantasting van de tamme-kastanjegalwesp (*Dryocosmus kuriphilus*) gevonden in vijf tamme kastanjabomen. Dit is de eerste keer dat deze galwesp in Nederland is gevonden.

De tamme-kastanjegalwesp

De tamme-kastanjegalwesp heeft de Latijnse naam *Dryocosmus kuriphilus* en de Engelse naam oriental chestnut gall wasp. Deze galwesp behoort tot de orde Hymenoptera, waartoe ook bijen, mieren en wespen behoren. Voor het blote oog ziet de tamme-kastanjegalwesp er vrijwel hetzelfde uit als vele andere sluip- en galwespen. Ze zijn zwart, met 3 paar lichtbruine poten, 2 paar doorzichtige vleugels en een paar relatief lange antennen. Deze antennen zijn aan de basis lichtbruin, maar verder grotendeels zwart. De galwesp is slechts 2,5 tot 3 mm lang. Voor zover bekend zijn er geen andere insecten in Nederland die gallen maken op tamme kastanjabomen.

Foto 1: een tamme-kastanjegalwesp (*Dryocosmus kuriphilus*)

Foto 2: een tamme-kastanjegalwesp in een gal

Levenscyclus

Deze galwesp heeft slechts één generatie per jaar en vermeerdert zich zonder bevruchting (parthenogenetisch). De larven overwinteren in de knoppen. Als de knoppen opengaan in het voorjaar verschijnen de larven, die door zich te voeden al snel galvorming veroorzaken op de jonge scheuten en de jonge bladeren. In de 5-20 mm grote groen tot roze gekleurde gallen ontwikkelen deze larven zich vervolgens verder. Na 20 tot 30 dagen vindt de verpopping plaats. Van midden mei tot ongeveer eind juli begin augustus verschijnen de volwassen insecten uit de poppen, die vervolgens in de knoppen tot 30 eieren leggen. Elke volwassen galwesp kan meer dan 100 eieren leggen. In alle gevallen gaat het om een vrouwtje; een mannetje van deze galwesp is nog nooit gevonden. De levensduur van een volwassen tamme-kastanjegalwesp is slechts circa 10 dagen. De eieren komen uit in 30 tot 40 dagen, waarna de larven zich gedurende de nazomer, herfst en winter langzaam ontwikkelen in de winterknoppen.

Foto 3

Foto 4

Foto 3 + 4: Gallen op bladeren van de tamme kastanjeboom veroorzaakt door *Dryocosmus kuriphilus*

Schade

De 5-20 mm grote groen tot roze gekleurde gallen worden gevormd aan jonge twijgen, op bladstelen en de hoofdnerf van bladeren. Nadat de volwassen galwespen zich ontwikkeld hebben verdroogt de gal en wordt houtig. Deze resten kunnen tot twee jaar lang op de twijgen aanwezig blijven. De aanwezigheid van de galwesp kan het snelst gedetecteerd worden aan de opvallende gallen en galresten.

Door de beschadiging van knoppen resulterend in galvorming ontwikkelen jonge twijgen zich slecht. Ook neemt de vruchtzetting aan de boom af. Opbrengstverliezen van 50 tot 70% als gevolg van deze galvorming zijn gemeld. *Dryocosmus kuriphilus* is wereldwijd de belangrijkste plaag van de tamme kastanje.

Vooral in gebieden waar veel tamme kastanjabomen voorkomen kan deze galwesp grote schade veroorzaken aan de productie, het landschap en de natuur. Er zijn grote gebieden in Europa waar tamme kastanjabomen de belangrijkste beplanting is. De Europese Unie heeft daarom maatregelen verplicht gesteld om verspreiding te voorkomen.

Waardplanten

De waardplanten van *Dryocosmus kuriphilus* zijn verschillende *Castanea* soorten, zoals:
Castanea crenata – de Japanse kastanje
Castanea dentata – de Amerikaanse kastanje
Castanea mollissima – de Chinese kastanje
Castanea sativa – de tamme kastanje

Meldingen

Denkt u een aantasting door een tamme-kastanjegalwesp gevonden te hebben, dan kunt u deze melding doorgeven aan de divisie Plant van de nVWA. Dit kan door een e-mail te sturen naar pd.info@minlnv.nl of te bellen met Het LNV-Loket op telefoonnummer 0800 – 22 333 22 (gratis). Het is daarbij belangrijk dat de vondst zo gedetailleerd mogelijk wordt beschreven (liefst inclusief foto's).

Meer informatie is te vinden op onze website: www.nieuwevwa.nl (Onderwerpen > Plantenziekten en Plagen > Tamme-kastanjegalwesp)

(Wageningen, 2 augustus 2010)

De AID, PD en VWA bouwen aan één nieuwe Voedsel en Waren Autoriteit